

ОМЛАДИНА

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Год. II

29 новембар 1944

Број 21

Међу највеће успјехе које су народи Југославије постигли у току овог ослободилачког рата спадају, без сумње, одлуке Другог засједања Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије.

ТИТО

ГОДИНА ДАНА ОД ДРУГОГ ЗАСЕДАЊА АВНОЈ-а

Данас, када је прошло годину дана од II великог засједања слободних, најбољих претставника свих народа Југославије у Јајцу од II засједања АВНОЈ-а остао је смијешно мали број оних који нису скватили све његов историски, можемо рећи судбиноски значај за будућност наших народа. Данас, када са нама стоји читава једна плодотворна година највећих војничких и политичких побједа, година рада и успјеха на оживотворију одлука II засједања, данас то јасно пучи пред очима и посљедњим заведенима.

Праву годишњицу великога празника наших народа, нашег новог државног празника, дочекујемо у времену када се већ налази далеко од фронта наш славни Београд — главни град нове демократске федративне Југославије, која се почела градити баш на II засједању АВНОЈ-а. Дочекујемо га у дане, када су: цијела Македонија, скоро цијела Србија и огромни, претежни дијелови земаља свих федративних јединица већ ослобођени од Немајеца и његових помагача.

Данас, када смо се мало поодмакли од тога великога дана, можемо још боље да сагледамо у чему је заправо значај II засједања АВНОЈ-а и његових одлука.

Читавим II засједањем, а нарочито његовим одлукама народи Југославије, првим својим калемима и бираним слободним претставницима, коначно су онемогућили све противнародне елементе — сабљи глогов, колац, како каже народ, свим оним реакционарним и издајничким кликама које за две и по године нашега ослободилачкога рата нису бириле ни начина ни представа да би закочиле и онемогућиле нашу борбу. Сви народи Југославије, и национално угњетени у бившој Југославији и сам српски народ добили су чврсту гаранцију, да им се више никада неће повратити оно старо стање које их је све угњетавало и све разједињавало.

II засједање је показало оно што данас морају да сквате чак и наши непријатељи. Показало је најмае да ни Србија, на коју су великосрпски хегемонисти и сви остали реакционери највише рачунали, неће оно стаји, јер је оно потонуло у обиљу крви што га је највише пролило српски народ у борби, не само против окупатора него и против његових помагача. Тада је и бивши издајнички властелин на челу са краљем у иностранству, а издајником Дражом Михаиловићем у земљи.

О овом најречитије говоре одлуке о одузимању права законите владе Југославије, издајничкој власти у Лондону, те одлуке о стварању Националног комитета ослобођења Југославије, као једино праве, законите владе народа Југославије. О томе говори и одлука о забранама повратка краљу у земљу за вријеме рата, с тим да народ послије рата слободно изабере себи форму своје нове државе.

На II засједању АВНОЈ-а народи Југославије први пут у својој историји слободно су одлучили да своје међусобне односе уреде на бази потпуне равноправности која се оличава поред осталог и у праву свакога народа да се самоопредели, па чак и отцепи од заједнице, ако то хоће. Они су одлучили да изграде своју заједничку државу на принципу федерације слободних равноправних јединица. Оно што су монди милиони нашега народа сматрали немогућим — оно што су сам режими бивше Југославије покушавали на силу да створе јединство народа Југославије, донијела је као свој, највећи и најлепши плод наша народно ослободилачка борба. И баш чињеница да се српски народ дигао први у борбу и у њој дао највише жртава, била је од огромног, пресудног значаја, јер су тако поробљени народи бивше Југославије најјасније видјели да српски народ који води тако несебичну борбу, никада неће дозволити повратак онога стога ропства. А потпuna равноправност и слобода, чак и отцепљење, која је на II засједању озакоњена одлуком о изградњи Југославије од бавноправних федративних јединица, још више је зближila народе Југославије, јер

је баш те одлуке говориле да ће народи Југославије баш у тој и таквој држави добити своју потпуну, истинску слободу.

II-им засједањем АВНОЈ-а озакоњено је непосредно учешће у власти широким демократским народним масама, јер су признати као једна законита власт народно-ослободилачким одборима, никли, премаљени и развијени у народно-ослободилачкој борби. Одлука о претварању АВНОЈ-а у врховно законодавно и извршно тијело, те одлука о стварању Националног комитета ослобођења као његовог извршног органа, дали су гаранцију народима Југославије да никада није волја неће моћи промјенити рјешење народног представништва АВНОЈ-а које је постало косилац суперенитета државе Југославије.

На II засједању АВНОЈ-а почела је да се гради нова, истинска демократска, народна држава, федративна демократска Југославија, у којој ће сви народи имати пуну равноправност, а сви грађани слободу, право и могућност за поштен рад.

За посљедњу годину дана наша млада држава, утемељена на II засједању, извјештавала је низ значајних војничких и политичких успјеха. Још само мали дијелови наше земље трпе јаром фашиста. Но и они неће дugo.

Наша војска која је на II засједању добила велико признање именовањем друга Тита за Маршала, данас броји преко пола милијона војника. Она ослобађајући нашу земљу журчи да заједно с Црвеном армијом и војскама наших западних Савезника забоде и нашу тројбожку са потократском у центар Берлина.

Брзим ослобођавањем наше земље, а нарочито Србије, издајничке четничке банде изгубиле су и последње упориште које су осигуравале једино влашту окупатора. У Хрватској дugo прикривани, маскирани издајници, мачековци остали су данас потпуно сами.

За задњих годину дана показало се да братство наших народа не само да неће бити разорено, него и да се оно појачава и да ће се појачавати из дана у дан. То су најбоље показале антифашистичке скupštine у свим федративним јединицама, које су у току ове године оживотвориле, примјениле на своје националне прилике и услове историјске одлуке II засједања АВНОЈ-а. Изграђујући своје националне јединице, ан-

тифашистичка вијећа федеративних јединица закорачила су већ добро и смјело у изградњу и подизање наше заједничке младе државе — демократске, федративне Југославије.

За задњу годину дана углед наше земље у свијetu огромно је порастао, и судећи по томе наши народи могу бити сигури да ће на свјетској мирној конференцији заузимати достојно место.

Од II засједања АВНОЈ-а, у омладинском покрету родило се нешто суштински ново. Данашња млада генерација докиљује оно што до сада није докиљела ни једна прије ње у нашој земљи. Наша омладинска права, за која смо се годинама борили, дата су нам, озакоњена у нашој демократској федративној Југославији. Зато је данас света дужност сваког омладинског борца, сваког омладинца и омладинке, да не мјери напоре, да не броји жртве у борби за потпуну војничку и политичку победу и изградњу нове демократске федративне Југославије, која од нас, данашње младе генерације ствара и ствариће прву слободну и задовољну омладину Југославије.

БРАНА ПЕРОВИЋ

КОМЕМОРАЦИЈА ПОВОДОМ ПРВЕ ГОДИШЊИЦЕ СМРТИ ИВЕ-ЛОЛЕ РИБАРА

ГОВОР ГЕНЕРАЛА-ЛАЈТНАНТА МИЛОВАНА ЂИЛАСА

27 новембра, у дворани Коларчеве задужбине у Београду Централни одбор УСАОЈ-а приредио је свечану комеморацију поводом годишњице смрти Ивана-Лоле Рибара.

Народни херој Иво-Лола Рибар

Присуствовали су претставници АВНОЈ-а, с председником Др. Иваном Рибаром на челу, претставници Националног комитета и Врховног штаба, чланови савезнничких војничких мисија и омладина свих београдских рејона. На бини, на црном застору, висила је Лолина слика и орден Народног хероја, којим је претседништво АВНОЈ-а одlikovalo палог руководиоца омладине Југославије.

Поред Лолине слике два борца држали су почасну стражу.

Комеморацију је отворио друг Миле Неорићић члан Секретаријата Централног одбора УСАОЈ-а. Позвао је све присутне да с једном минутом ћутања одају почаст палом хероју.

Затим је генерал-лајтант друг Милојан Ђилас, члан Врховног штаба говорио о улоги Иве-Лоле Рибара:

Говорити о Ивану Рибару-Лоли није тако лака ствар и то из простог разлога што је он историјска личност. За оцену једне историјске личности није довољно ни лично познанство са тим човеком, ни лична љубав према томе човјеку, ни дугогодишњи јаједнички рад са њим, него је за то потребно да се одмакнемо од те личности за неколико десетина година, потребно је да историја и историјарски даду тачну ѿцену те личности.

Ја бих вам могао сада говорити колико хоћете о Лоли Рибару, али Вам ја нећу моћи дати тачну историјску оцену његове личности. Но ја ћу покушати колико ми је могуће да кажем баш неколико речи не о Лоли Рибару као о мом другу са којим сам ја годинама делио све добро и зло, не о пријатељу кога не могу заборавити док живим, него ћу Вам говорити о Лоли Рибару као историјској фигури и то не само из времена овог рата него и из периода пре њега.

Лола Рибар припада оној групи људи која је припремала и организовала ову садашњу ослободилачку борбу наших израза још пре него што је дошла крајница.

ка окупација. Он припада оној водећој, најистакнутијој групи наших људи. Још пре овога рата, под руководством друга Тита, почели су се окупљати најбољи људи наше земље да даду отпор немачкој најезди. Један од тих људи, један од најближих Титових сарадника, најближи Титов сарадник међу омладином, човек који је преносио мисли и дух Титов мјесу омладину, који је те мисли схватио и знао да их оживи, знао да им да крв и месо, да их убаци у хиљаде омладинаца, био је Лола Рибар.

Лола Рибар је дошао на чело нашег омладинског покрета још 1937 године. То је невиђено у историје једног најелегантнијег покрета, да један човек са тако мало година, ја бих додао — са тако мало искуства, може доћи на чело једног најелегантног омладинског покрета. Међутим, показало се да је Лола бразд стицао искуство, и не само брзо стицао него је знао да га и хиљадама младих.

Сви знатмо какву је улогу одиграла омладина у овоме рату. Она је сачињавала гро наше војске, и не само гро, она је сачињавала оно ударничко, увек немирно, увек несавладљиво у борби против фашизма.

(Наставак на другој страни)

Позорница Коларчевог универзитета за време свечане комеморације

ШТА ЈЕ ИВО-ЛОЛА РИБАР ПИСАО ЈОШ ПРЕ РАТА

О ОМЛАДИНИ И ЗА ОМЛАДИНУ

Доносимо неколико одломака из чланака Лоле Рибара које је он задњих година пре рата писао у омладинским листовима «Студенту», «Млада култура», «Младости» и часопису «Наша стварност» на којима се омладина учила у којима је тачно и прецизно Лола указивала пут кјојим треба да иде сва напредна омладина. У свим напредним омладинским листовима били су познати Лолини чланци пуни полета несамољубљења и непримирљиве борбе. Око тих листова се окупљала сва напредна омладина који су доносили заједничке програме целикотпуне младе генерације. У својим чланцима Лола Рибер још давно пре рата је позвао омладину у заједничку акцију за бољу будућност. Још давно пре рата, када је запретила опасност свим слободољубивим народима од фашистичке најезде он је почео ковати јединство омладине као најубољитија оружје против најгорег непријатеља младе генерације — фашизма.

1938. године када је југословенска реакција сваким дачом све више стезала омладину прогонећи је Лолу Рибер позива сву омладину на сарадњу на основи заједничких утврђених програма. У листу «Младост» Иво Рибар јуна 1938. у чланку пише:

ОМЛАДИНСКИ ПРОБЛЕМ И ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Демократски и напредно оријентисана омладина убеђена је да је јединство свих младих не само потребно већ да је и могуће. Њега налажу интерес омладине: њега омогућује данашњи положај омладине. Да би се међутим, ствар до краја извела на чистину, да би се уклониле сумње и кобљања, потребно је увек имати на уму да Омладински покрет данашњици није питање јединствене идеологије већ јединственог програма. Не ради се о томе да се ствара нека нова, омладинска идеологија. Такве ствари нису ни могуће, ни прогресивне. Не ради се ни о томе да омладинци и организације младих које стварају један омладински покрет напуштају своја идеолошка схватања, своје погледе на свет, да губе своју самосталност. Јер, на основу чега треба да се ствара омладински покрет? Никако на основу једног израђеног, до крајних граница одређеног гледишта на свет; напротив, једино на основи једног позитивног програма залагања за одређене непосредне економске, културне и социјалне интересе омладине, за побољшање њеног положаја, осигурује њене будућности, једном речују за практичне, стварне мере којима се положај младих може да нас, непосредно, побољшати. Зато што се овде не ради о новој, заједничкој идеологији, већ о заједничком програму, зато баш омладински покрет не преставља ликвидацију независности омладинских организација које у њему учествују, ни ликвидацију посебних њихових циљева, већ најпротив потреби њихове самосталности, али сарадњу на основи заједничких утврђених програма акције.

Све је то, међутим, још увек само почетак. Истински, не више почетак са кога се не види пут: јер, оно што се хоће, и оно што је у интересу младих, данас пекија јасно пред нама. Ради се међутим о томе, да се пред све омладинске организације, као и пред велике организације у којима већину чини омладина: и, пр. пред «Соком», пред «Сељачку слогу у Хрватској», итд. постави питање заједничке акције свих којима лежи на срцу будућност омладине, на основи заједничких израђених програма.

1938. године када се је Немачка ајдаја надвила Чехословачку запретила је и Југославији директна опасност од немачког фашизма. Тих дана позивao је Лола Рибар словенску омладину на одбрану мира у нашој земљи, а «бранићи Чехословачку бранимо и независност наше замље...»

Поводом кампање за одбрану Чехословачке Лола Рибар у «Младости» пише:

«Јединство које се, у пуном поверију, остварује овога часа на месту с кога се гдинама чује реч истине и правде, јединство између генерације бивших ратника, и нас, новог поколења, војске слободе и мира, основна је гарантија за остварење слоге и јединства свих пријатеља Чехословачке, свих демократа и родољуба, за које упућујемо свој апел. Ми, млада генерација, баш зато што волимо мир, слободу и културу, изјављујемо овде своју решеност да останемо верни заклетви верности наших старијих: да јој останемо верни зато, што смо убјеђени да бранећи братску Чехосло-

вачку бранимо и независност ове земље. Чехословачка република, слобода и мир, имају код нас армије пријатеља: овде, у овој земљи, оне већ имају први батаљон добровољаца.

У доба директне опасности од немачке, Лола Рибер је стварао јединство као први и најважнији услов за очување независности наше земље.

НА ПУТУ ЈЕДИНСТВА

Мир и слобода у свету, независност наше земље, а с њима и будућност наше генерације су угрожени! Окупимо своје снаге у одбрану оног што нам је свима заједничко, у одбрану наше будућности и живота!

Захваљујући у првом реду својим настојањима и својој борби, најбољи делови наше генерације заузимају поново своје место у националној заједници, одакле су разни самозвани националистички покушавали да их искључе. Појам родољубља, код

ЈЕДИНСТВО МЛАДЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ У ОДБРАНИ НАЦИОНАЛНЕ НЕЗАВИСНОСТИ

Интерес земље и народа, највиши су закони за нас: ми знајмо да се само у сагласности са њима могу решити и сва посебна питања наше генерације. Ми смо дубоко привржени овоме тлу из кога смо идли — ми волимо, свим жаром наше младости, нашу земљу, њена брда и равнице, њено реке и њено море. Ми смо синови народа који живе на њеном тлу: ми смо волосни што смо њихови синови, што припадамо народима који су знали и умели да се боре за своју слободу и идеале човечанства, народима који су дали толико светлих примера чвјорства и јунаштва. Ми смо поносни и на то што припадамо младој генерацији ове земље, генерацији која је у прошlosti знала да даје Принципе и Чабриногиће, а која у наше време показује, својим делима, своју приврженост великој ствари људске слободе, друштвене правде и мира своје све чешће јединство у служби народа и залагање за своја права. Да, ми волимо ову земљу, зато што је наша — зато што смо ми њена будућност, зато што хоћемо да је направимо срећном

МЛАДИ ИТАЛИЈАНИ-ТРШЋАНИ ЖЕЛЕ ТРСТ У ДЕМОКРАТСКОЈ ФЕДЕРАТИВНОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

Сваки дак ће читамо у њавинама поздраве које становништво Истре и Словенског Приморја, у првом реду грађани Трста и Задра шаљу маршулу Титу, Народно-ослободилачкој војсци, АВНОЈ-у и Националном комитету.

Већ давно прије ослобођења града, задарска је омладина на многобројним омладинским конференцијама јасно испољила своју непоколебљиву решењост да утамани не само последње остатке фашизма него и последње остатке националног угњетавања које је фашизам са собом донео. Недавно смо читали поздрав грађана ослобођеног Задра а последњих дана све чешће долазе резолуције из Трста. Они су значајни не само због тога што изражавају жељу и чврсту одлуку хрватског и словеначког живља за коначном ликвидацијом 26 годишње барбарске политике против националних мањина коју је спроводио италијански фашизам у тим крајевима, него и због тога што показују да и сви доштиени и слободољубиви Италијани, становници тих подручја и градова, виде једно правило и праведно решење у народно-ослободилачком програму нашеј народе.

Италијанска антифашистичка омладина у Трсту, организована у својој антифашистичкој организацији „Бовенту Италијана“, шаље своје племене борбене поздраве словеначкој и југословенској омладини која јој кроз три и по године даје пример неограниченог јунаштва. Ми, италијанска омладина коју су хтели здравити иржњом против Словенаца и свих словеначких народова, изјављујемо да смо прозрели праве циљеве наци-фашизма. Не дозвољавамо да било ко од ових бедника, бивших и данашњих фашистичких и профашистичких функционера који су својом политиком прогањаја, уништавања, паљења и убијања ударијају срамоте на италијански народ у чије име су то радили — каже још било коју реч у наше име, у име тршћанске омладине, која има сву будућност пред собом.

Ми смо упознали недела која су као окупатори у име италијанског народа вршили фашисти над словеначком и југословенском омладином. Упознали смо та које борбу те омладине и народа Југославије као и циљеве за које се боре. Већ од пре годину дана бори се италијанска омладина у Трсту заједно са словеначким друговима на улицама, у фабрикама и установама против проклетих фашиста и тиме је стекла право да говори о својој будућности. Далас, кад нас, италијанску омладину, сједињује са словеначком тршћанском омладином пролизвена крај наших другова који су пали били као таоци, били као борци у редовима „Гарibalдинаца“ који су укључени у Народно-ослободилачку војску Југославије под заповедништвом маршала Тита

ИЗЈАВЉУЈЕМО

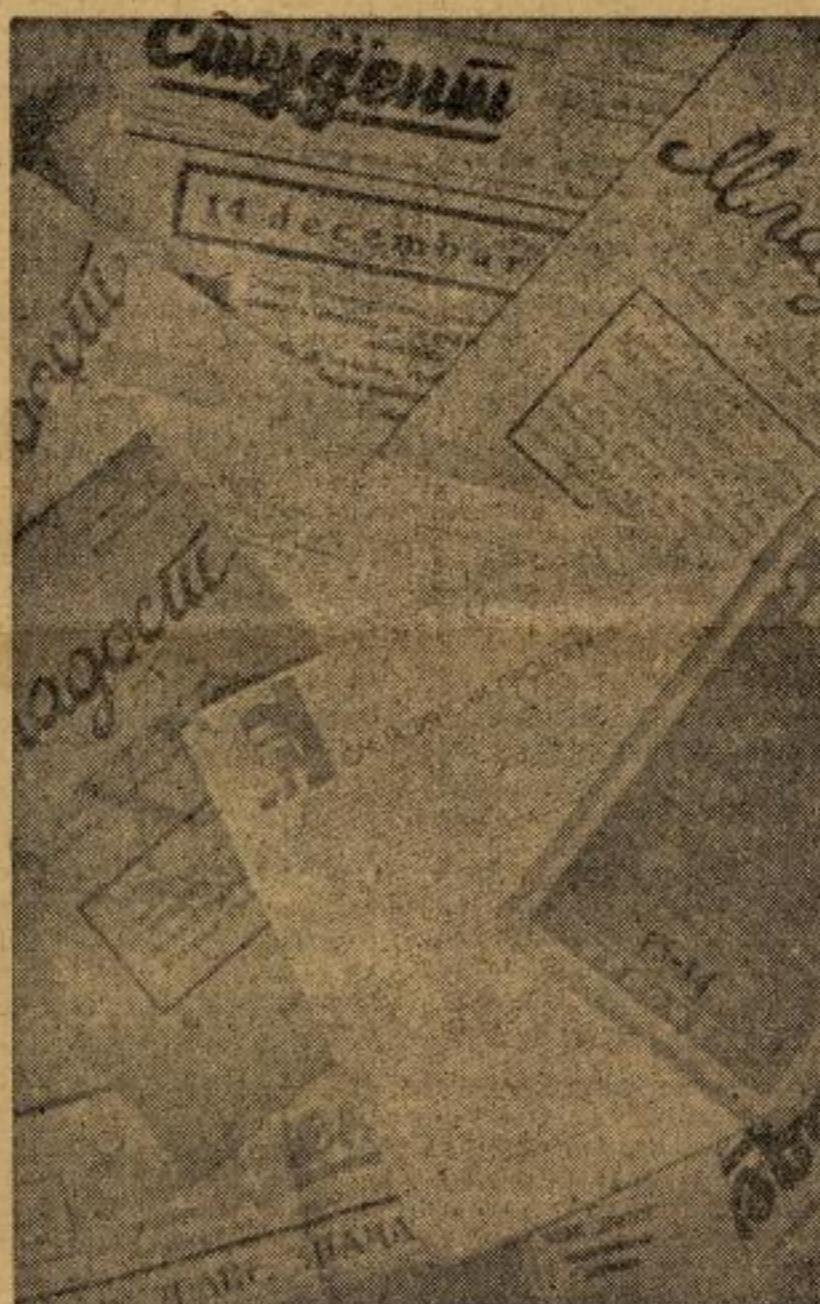
да је и хоћемо да заједнички живимо с јуначком словеначком и југословенском омладином у њиховој новој домовини: Титовој Југославији, да је и хоћемо да се Трст припоји победоносној федеративној демократској Југославији. Живела словеначка и југословенска омладина која потлаченој омладини показује пут борбе против наци-фашизма.

Живело јединство словеначке и италијанске омладине у борби против заједничког непријатеља.

Живео велики вођа Југославије маршал Тито, учитељ омладине свих подјарњићних народа.

Живео Трст у федеративној демократској Југославији.

У истарске бригаде, уз задарски и корунски одред, уз Приморски корпус. Народно-ослободилачке војске који најреченије говоре о тежњама становништва тих покрајина ови поздрави и резолуције најбољи су одговор на све изванјале „аргументе“ реакционара с друге стране Јадрана. Прихванили фашисти у Италији који мисле да могу данас под новим формама да поновно протурају у свет своје протучовечанске и протудемократске идеје, покушавају у последње време да докажу како је само по себи „нормално“ и „разумљиво“ да се продужи 26 годишња фашистичка политика систематског истрењивања 650.000 Словена у крајевима који су насиљно присаједињени Италији.

Неки листови и часописи у којима је писао Иво-Лола Рибар

нас као и у свету, добија поново своје право, преобитно значење: оно које су му дали први патриоти, војници Велике француске револуције, који су 1792. под Валмијем задржали најезду коалираних тутјина и домаћих издавања, кличући: „Живела нација!“; оно значење које су му, у прошlosti дали борци за нашу слободу и независност, оно које му данас дају две херојске омладине, две херојске народе, на крај-Истоку и Западу.

Измениле су се прилике у свету, дошли су нове опасности и нови задаци. Показало се на делу, који цени националне интересе, а ко им претпоставља привилегије своје касте! Прошло је време патротске фразе: данас на делу треба доказивати своје родољубље. Јер никада као у данашњем трењу, интереси наше генерације, народ да ове земље и државе Југославије, интереси свих народа, будућности мира, слободе и културе у свету, нису се тако поклапали! Никада непријатељи нису били тако индентични. И у таквим часовима, показало се је да су најбољи родољуби баш они најлојих вртњаки за ствар слободе и људског братства, за ствар правог и часног мира међу народима.

Опасност од немачког фашизма постојала је све већа. Директно је била угрожена независност наше земље. У тим данима Лола је позивao сву омладину у одбрану своје земље.

Новембра 1938. године у листу «Младост» у чланку пише:

и слободном, дивном и јаком! И зато је за очување њене независности први најважнији задатак у данима када је она угрожена! Пут очувања онога што имамо је пут отпора, спремности и борбе. Ми млади, хоћемо да се латимо поуке из историје наших дана; само земље у којима су, на задовољство, решена сва унутрашња питања, земље са задовољним сељаштвом, радништвом и свим другим спољашњима, земље са срећном омладином, могу постићи, оно морално и политичко јединство које је безусловно за успех у борби. Зато је решење наших унутрашњих питања, у првом реду демократско решење националног питања, први услов за прву слогу свих Срба, Хрвата и Словенаца у одбрану заједничких интереса, први услов за подизање отпорне мреже земље. Зато је, такође, решење најбитнијих омладинских питања потребно, што брже: само једна слободна, економски обезбеђена културна и здрава млада генерација може ће, да у пуној мери одговори својим обавезама према држави и народу, према својој сопственој будућности, да храбро и ведра чела, остане достојна најславнијих традиција наших борби за независност. Радити на томе, окупити се у тој акцији, акцији за одбрану независности с којом је везана наша будућност, — то је данас први задатак омладине.

ОМЛАДИНСКЕ ВЕСТИ

Омладина Крајине активно се припрема за свој Први земаљски конгрес. Само омладина Козаре, у току жетве, дала је 137.843 радних дана. Поред тога поправила је 5.150 метара жељезничке пруге. Нарочито су се истакле III и X дубичка бригада, које су дала 70.963 радна дана.

Херцеговачка омладина ради пуним поузом. Омладина Јубушког среза сакупила је у току августа 7.200 куне, 800 кг хране, 300 арака хартије и много другог материјала. Добро резултате је постигла и омладина Добра и Горњег Хргуда.

Шибеник 12. XI. У котару Шибеника ради 30 омладинских чета. Од 1. IX. до 15. X. ове су чете израдиле 23.332 наџнице, дала 260 нових бораца, убили 32 и раниле 17 непријатељских војника, извукле из непријатељских редова 185 захваних домородца, направиле су 17 појсјета војци, срушиле 7 камиона и једна кола, покидале 15 km телефонске линије. Омладинци су одржали 145 ширих састанака, дали једну приредбу. У рушењу камиона истакла се омладина Команде места Шибеник, а за њом омладина Билића.

Фабрика карбила у Јајцу, коју су Немци били неспособни да рад, поново је прорадила. У њој данас ради међу осталим радницима и 50 омладинaca.

Бијанска омладина је за непуна два месеца прикупила 215.293 kg различних животних намирница, 1.857 kg масти, 34.812 комада јаја, 911 kg сира, 13.917 литара млека, 390 комада свиња, 114.811 куне.

Гламочка омладинска радна бригада се вратила са жетве у Козари и доспела да и у свом крају сврши све польске послове. Омладина је сакупила 14 вагона сена, дала је 4.400 радних дана у жетви и вршњици. Најбоље се истакла омладина стечкеровачке општине, која је дала 2.600 радних дана.

У свом ударничком раду омладина се тачкичи, 40 омладинки из Рора и из Стечкеровачке превалиле су пут од 60 km до места где је требало купити сено. Ту им се придржало 10 омладинки из Халапића и Прибоја. Њих 50 за 13 радних сати сакупиле су 4 вагона сена. За тај посао требало би просечно око 125 купилаца. Значи да је свака од њих радила за два и по радника. Омладина је обећала да ће радити још више него до сада и да ће њени делегати отићи спремни за Којгрес.

Омладина Попова Поља формирала је свој радни батаљон. Он је за два месеца дао 1.285 радних дана. Омладина је за то време поред осталог прикупila за војску 172 паре чарапа, два цемпера, 22 рукачице, 28 шалова и 33 kg дувана.

Словеначка омладина која живи у Београду, одржала је први шири састанак. На састанку изабран је одбор Звезде словеначке младине (ЗСМ) у Београду.

Омладина Далматије помаже на обнови земље, а исто тако помаже и војску разним својим прилозима. У селима Примосте, Рогозице, где је непријатељ спаљио и изрушио велики број кућа, омладинске радне чете отлучиле су да покрију све куће и већ су започеле с радом. У околини Шибеника омладина сијече дрова и доноси их војци, а исто тако опскрбљује војску сламом. Омладинке шију војсци одјеља, а радне чете обављају све теше послове.

Велике колоне омладинца и омладинки у Суботици стоје пред болницом и чекају да дају крв за нашу војску и првеноармејце. „Они су се за нас борили од Москве до Суботице, дали много крви за нас, а ми ћemo им се одужити колико можемо“, рекла је Једна омладинка када је ушла у собу где се даје крв.

У Словенском Приморју тачкичи су се пионире. Најбољи успех постигли су пионире из бившег випавског округа. За месец дана, они су имали 158 састанака, написали су 100 дописа, приредили 29 културних приредби, установили 45 пионирских павочних хорова, научили су 50 партизанских и народних песама, организовали 40 радних чета. Пионире из Драгомља већ у Белој Крајини су за један дан скupили много јабука и од њих направили 100 литара соке за болнице.

Међу радним јединицама београдске омладине нарочито се истакла десетина омладинске Ђурице Сарре, која ставља пере веш партизанима.

ОБНВЉА СЕ ИНДУСТРИЈА У БЕОГРАДУ

За време рата индустрија у Београду је у многоме оштећена и онеспособљена за нормалан рад. Војни творници су остале читаве, али због недостатка или сировине или погонске снаге, оне не могу да нормализују производњу. Највише тешкоћа има око довоza горива и сировине, пошто је окупатор при своме повла-

да се машине стави у погон што пре. Тако неколико омладинских чета ради на поправци једне од највећих творница папира Милан Вала.

Хемијска индустрија је скоро неоштећена, тако да ради почев од ослобођења; „Зорка“ потпуно је оспособљена за рад; она може под нормалним условима да

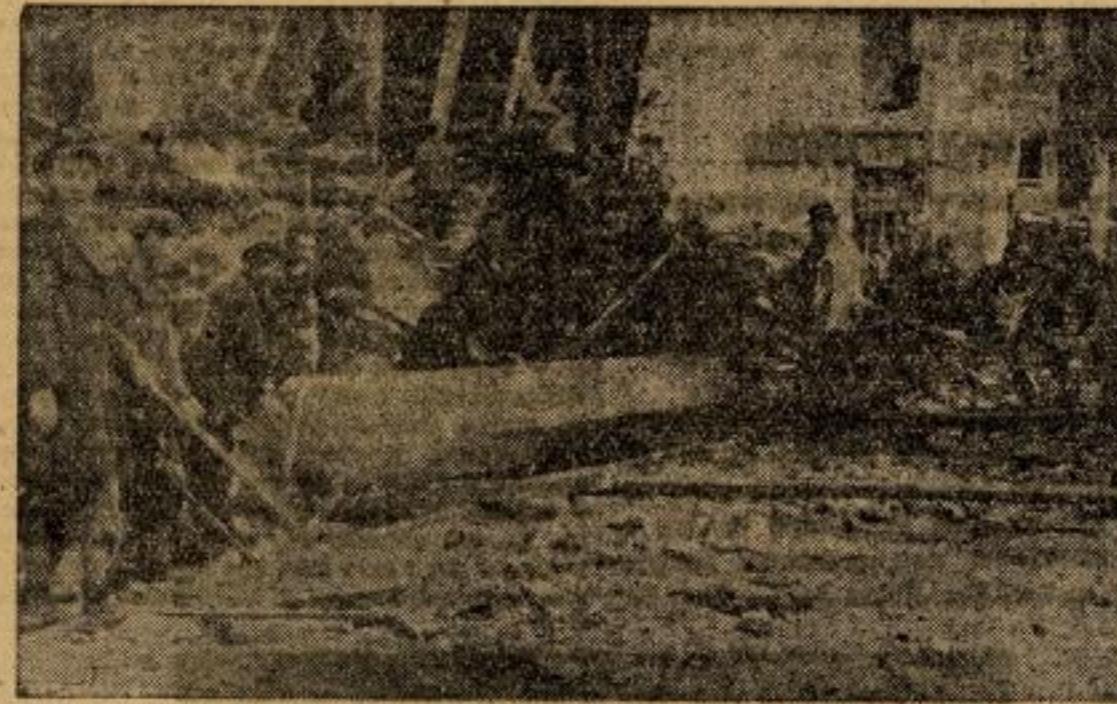
изаји погонске снаге, тако да има потпуно нормалне услове. Фабрика гуме „Рекорд“ — Раковица је обезбеђена материјalom и погоном. По ослобођењу скоро сви радници су се јавили у Народно-ослободилачку војску, тако да није остало довољно радника за рад у творници. Данас је ова творница потпуно осигурана како материјalom и погоном, тако и радницима. Она израђује гумену обуку и ћонове за војску.

Метална индустрија има најтеже услове за рад због недостатка или угља или сировине. Фабрика мотора је стављена у погон како су је Немци ољачкали. „Гоћевац“ — метална творница, „Беометал“, су способне за рад. Још је оскудна за угља. „Макрон“ и „Нестор“ творнице працних машина су стављене у погон, иако су Немци из ових творница однели неке машине при свом повлачењу. У дивници „Балкан“ врше се аздаје оправке, тако да ће за кратко време почети са радом.

Кожарска и обућарска индустрија је скоро исповређена, али не може да ради због недостатка сировине. Творнице „Арамбашка“, „Бостона“, „Мире“ и „Бате“ израђују обућу од вештачке гуме или дрвену обућу, и то једино за нашу војску.

Текстилне творнице су већином у исправном стању и стављене су у погон. „Београдска текстилна индустрија“ је снабдевена материјalom и погоном тако да ће моћи за кратко време достићи нормалну производњу. Творница „Моравија“ је општена, али јој половина стројева раде.

За београдску индустрију, уопште, може се рећи да је она у обнављању. Обнављање и нормализовање је убрзано чишћењем Дунава од мина и успостављањем жељезничког саобраћаја у свим деловима Србије.

Омладинске радне чете на поправци творнице папира Милан Вала

ченьу учиштавају саобраћајна средства, путеве, мостове, железнице и др. После ослобођења почело се и са обнављањем индустрије. Џео народ учествује у овој обнови. Омладинске радне чете су очистиле многе творнице од рушевина, очистиле машине и помагале стручњацима

производе 20.000 тона плавог камена. У овој творници се израђује сумпорна киселина, лекови и фосфорно гнојиво. За кратко време она ће достићи нормалну производњу.

Творница боја и лакова Недељка Салића је способна за рад. Има дosta сирови-

ОМЛАДИНА ЦРНЕ ГОРЕ СПРЕМА СЕ ЗА II КОНГРЕС

Омладина Црне Горе и Боке припремају се за свој Други конгрес отпочејају је са свестраним ударничким такмичењем.

На слободној територији среза барског у Срмићи, одржана је спрска омладинска конференција са 500 присутих омладинца и омладинки. Дискутовало се о припремама за конгрес, о ангажовању читаве омладине у међуподручном такмичењу. Из Барског среза пошло је у војску за 20 дана 400 омладинца.

Омладина среза цетињског одржала је масовни збор са 1200 присутих на коме се омладина обавезала да ће прикупити 1000 kg жита, 2000 kg кромпира итд. Из среза цетињског пошло је у војску ових дана 600 омладинца.

15. октобра одржана је окружна конфренција УСАО-а у Беранима. Учели су учешћа делегати из Колашина, Андријевице, Плава, Гусине, Рожаја и читава омладина среза беранског. Истакнута је пароја: „Борићемо се, да добијемо конгресу заставицу!“ Заказана је утакмица између срезова: беранског, андријевичког и колашинског — за окружну заставницу.

У Никшићком округу проводе се врло исто припреме за други конгрес кроз такмичење између среза никшићког и шавајићког. У Шавајићком срезу већ су превазиђене све постављене норме, али се на томе неће застati. У луковској општини је за 9 дана обухваћено радом уједињеног савеза 160 омладиника. Омладина жупске општине издала је два броја чећничких новина. У граховској општини отворен је аналфабетски течај за пионире. У самом Никшићу обухваћено је радом за 10 дана — 180 омладинала. Уређене су две читаонице са, преко 1000 књига.

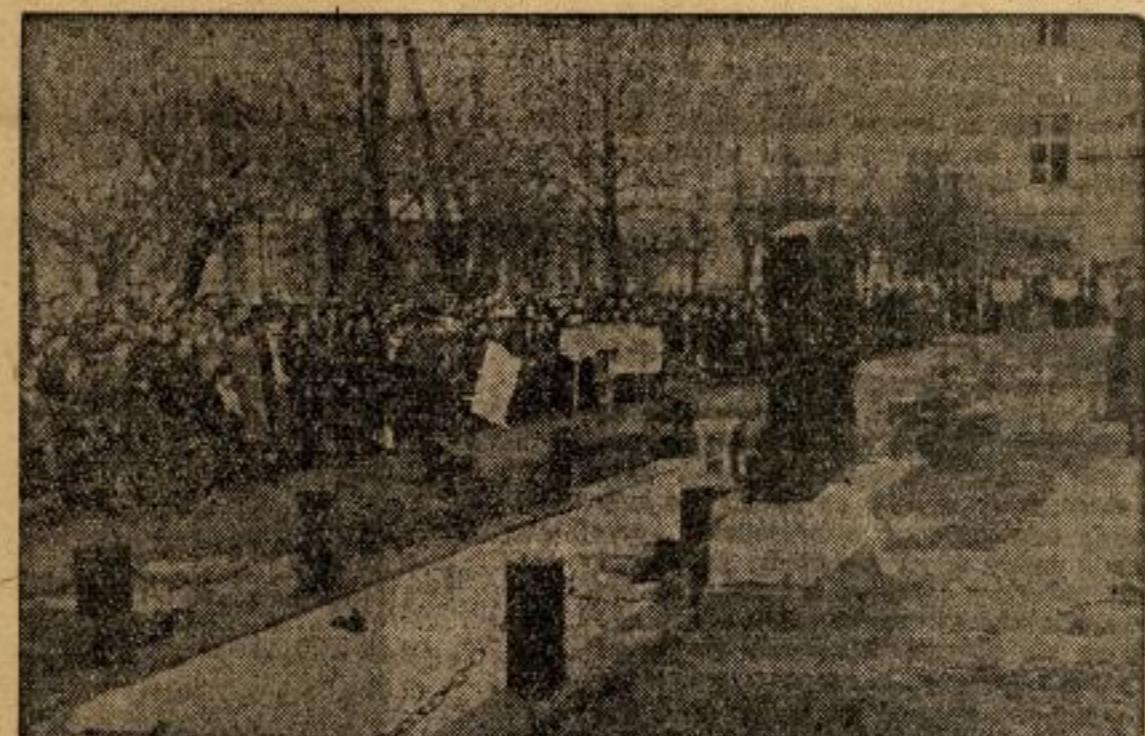
И у Боки се омладина припрема за други конгрес. Кроз припреме за конгрес бокељска омладина ће још више учврстити своју бригаду — новим борбима и материјалном помоћи.

ИЗЛОЖБА РАДА ЕНГЛЕСКЕ ОМЛАДИНЕ У МОСКВИ

У Москви је отворена изложба која показвају рад омладине Велике Британије за време рата. Изложбу је организовало удружење за културно-зближење између Совјета и Велике Британије у заједници са антифашистичким комитетом. Претседник удружења Кенедов изјавио је да ће ова изложба упознати народе Совјетског Савеза са радом енглеске омладине.

На изложби су истакнуте слике британске омладине у саставу борачких јединица и радника у британским фабрикама које произвode оружје и муницију.

ЗАХВАЛНОСТ БЕОГРАДСКЕ ОМЛАДИНЕ ОСЛОБОДИОЦИМА

У недељу 26 новембра, у Београду је омладине Југославије за град Београд, на свечан начин извршено откривање споменика храбрих бораца Црне Горе, подигли у спомен храбрих бораца Х Одељења Уједињеног савеза антифашистичке

омладине Југославије за град Београд, подигли у спомен храбрих бораца Црне Горе, армије, који јуначки дадоше своје животе за слободу нашег Београда.

ПОЗИВ ОМЛАДИНЦИМА И ОМЛАДИНКАМА

И вама се пружа прилика да, жртвујући малу, по здравље безопасну количину крви, допринесете величанственој борби наших див-јунака бораца НАРОДНО - ОСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ и братске ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ.

Јавите се као добровољни даваоци

крви, Заводу за трансфузију крви, се бр. 45 у згради Централног хигијенског завода, Булевар Ослобођења 16, сваког дана од 8 до 16 часова.

Омладинци и омладинке млађи од 18 година не треба да дају крв.

Завод за трансфузију крви

ДЕСЕТ ДРУГОВА ЈЕ СПАШЕНО

Да би се осигурао прелаз преко комуникације Ужице—Вишеград, морала се ликвидирати жељезничка станица Биоска. Непријатељ је из бункера пружао отпор. Ни бетон, ни утврђења нису им помогли да се одрже. Остао је још само један бункер који је штитио прилаз станици. И њега је требало по сваку цену ликвидирати.

Поручник Божко Карадић, није се дugo предомишљао. Искуством старат, испробавши бункер вешто се је приближио бунк

КУЛТУРНЕ ВЕЛЕШКЕ

Књига која је васпитала и која ће васпитати нова покољења наших народова

ТИТО: БОРБА ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈУГО-СЛАВИЈЕ

Издавачка књижара «Култура», издала је сабране чланке и говоре друга Тита из народно-ослободилачке борбе 1941—1944 г.

Ова књига, како се вели у речи издавача, говори о највећим данима историје наших народа, и она је сама историја.

«На овим чланцима, говорима и дневним заповијестима друга Тита васпитавали су се подизали и напајали јунаштвом и националном смијешћу најбољи синови наших народа, њихови војници, њихова омладина и сви претгаоци ослобођења и боље будућности домаћине. Титова ријеч била је неисцрпно врело наших снага у току три и по године велике ослободилачке епопеје. Ова књига васпитаваће на вјерност народу, домовини и слободи и нове борбе наших дана, и нова поколења наших народа».

Редактори овог издања су Радован Зого-вић и Милован Ђилас.

Песме о борби и слободи

БРАНКО ЂОПИЋ:

ОГЊЕНО РАЂАЊЕ ДОМОВИНЕ

Бранко Ђопић рођен је 1915 године у селу Хешанима код Босанских Крајева. После учитељске школе завршио је филозофски факултет београдског Универзитета 1940 године.

Досада он је написао три збирке приповедака: Под Грмечом (1938), Борци и бјегунци (1939), Планинци (1940) и збирку приповедака за децу: У земљи лептирова и медведа (1940).

Од првих дана народног устанка на Босанској Крајини он се налази с народом. Од тада је почeo писати песме, које су сачуване у овој збирци: Огњено рађање Домовине. Посвећена је: «Успомени на јуначке борце Крајишког пролетарског батаљона».

Преко костију јамтних пролетарака који су гладни и уморни јуришали један на десет, ношени сеном «девојке Јагоде»—девојке јунакиње, ношени тугом мајке за сином Радојем и плачем старог оца Грмече изајајом својом величном косом покошених, уздиже се домовина нових људи и новог живота кованих кроз ослободилачки рат.

Ова збирка песама говори о човеку који је у живом срцу расплатио борбе доживео и спознао огњено рађање Домовине.

Ово друго издање (прво издање било је 1943 год. у Хрватској) полујено је са пет нових песама.

—

Управа београдског Народног позоришта умольава све војне јединице, као и грађанство, да нам најхитније, за потребе овог позоришта, доставе што више немачких униформи, чизама, шапки, шлемова, официрских ознака, одликовања и сл.

Горе наведено доставити Техничком шефу овог Позоришта или доставити адресу да сами подлогнемо.

—

Управа Народног позоришта

ПАЛИМ БОРЦИМА

Другови,
ви нисте мртви.
Плод што сетва засеја родан
партизанске чете смо ми.

Другови,
куцају срца
ваша у нама отицајом једним
и уснама жедним,
стихом оркана запевасмо сви:

Положај

Другови,
ваша је жртва
света и глад што тера нас,
глад родне груде за добре људе
за снагу, за спас, снажан клик.

Другови,
ви нисте мртви.
Плод што сетва засеја родан
партизанске чете смо ми.

Милин Љубомир XIII ударна војвођанска бригада

Чежња

О, како је досадио
чекати, у овом граду,
где је све туђе,
где среташ непознате људе.

И у овом свему
како је срцу мило
и смјешка како се душа,
кад ипак сртнеш друга
побједоносно како врх чела
петокрака му блиста.

О, како тада пливаш
у мору нових надахнућа!

Да, тешко је чекати,
док срце гори од чекиље
за драгим крајем,
тамо где другови
тирану име бришу,
тамо где другови
нове странице пишу!

М. МЛАДИНОВ

Бари, 26. X. 44.

М. Младинов је сељак, с отока Шолте. Он је писао и пре рата у „Сељачкој мисли“ и у „Зборнику 2“. Ову песму је написао је очекујући да

што пре поново ступи у бојне редове вић — „Борба, кад једном мобилише (V Крајишке дивизије у коју је био

прекомандован из 26 Далматинске дивизије).

И ова песма сведочи о томе да —
како рече наш писник Радован Зого-
вић — „Борба, кад једном мобилише

Десет брошура у издању „Нове Југославије“

У издању „Нове Југославије“ — часописа за политичка и друштвена питања, кога уређује генерал-лајтнант Милован Ђилас — изашло је десет брошура:

ЈОСИП БРОЗ-ТИТО: „Борба народа поробљене Југославије“;

КАРДЕЉ ЕДВАРД: „Пут нове Југославије“;

АРСО ЈОВАНОВИЋ: „VI и VII непријатељска офанзива“;

РОДОЉУБ ЧОЛАКОВИЋ: „Оружана борба против окупатора и Драже Михајловића“;

МИЛОВАН ЂИЛАС: „Совјетски човек и наша борба“;

Др. ЈОСИП СМОДЛАКА: „О разграничењу Југославије с Италијом“;

ФЛОДОР МАХИН: „Јуриш на Немачку“;

ФЛОДОР МАХИН: „Наша регуларна војска“;

ПРОФ. А. ВОСКРЕСЕНСКИ: „Шта је УНРРА“;

КОЧА ПОПОВИЋ: „Два члана о рату против Немачке“;

У њима су чланци, који су раније штампани у „Новој Југославији“, а неки се објављују први пут. Они захватају политичке, економске и војничке проблеме наше и међународне. Треба их пажљivo читати. Из њих се може и треба учити.

Поново сам — као први пут, оном истом снагом, оним истим интензитетом — осјетио ријечи које је др. Рибар упутио омладини, преко другова најближих сарадника неумрлог Лоле: „Ви сте моја дјеца!“

Загрио ме је.

Ми смо се пољубили; у име наше данашњице, у име наше сутрашњице, за коју је живио — са Јурићем и Лолом — за коју и живи данас с нама — у име своје дјеце, са својом дјецом.

Замолио ме је да сакупим, ако постоје код другова Јурићине биљешке, које је правио о борби за слободу, о борби за истребљење непријатеља.

„То су и моје биљешке, то су и моје најљепше успомене“, рекао ми је др. Рибар.

Колико нове снаге у овим ријечима. Из њих бије племенито срце наших народа каљено у огњу ослободилачког рата. Те ријечи су ми дале сигурне наде да сви наши очеви, да и мој отац, кад се — и ако се — видимо каже још снажније, још племенитије, него ли онда, на растанку:

„Сретно ти било сине; душмани ти под ногама били.“

(Фрагмент из дневника)

Нусрет Сеферовић

Совјетски филмови у Београду

«ОНА БРАНИ ОТАЦБИНУ»

Овај филм давао се на нашој ослобођеној територији (у Дрвару, Бос. Крајини) већ у пролећу ове године.

То је једна снажна, заносна, потресна апизода јуначке борбе совјетских људи.

Лик жене, командира једног партизанског одреда, је драги лик племенитог човека, који из велике љубави за слободу

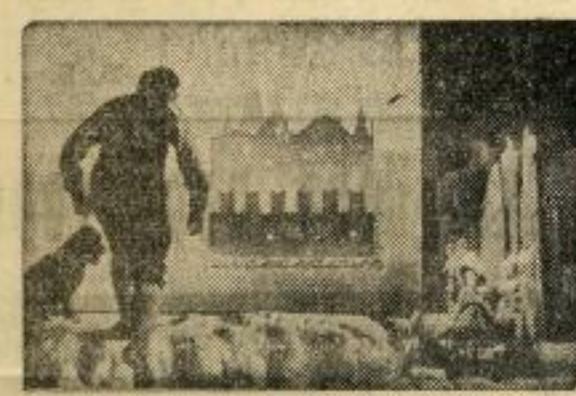

своје отаџбине, безграницно мрзи фашистичке истребљиваче. Истребљивачима одговора се истребљењем!

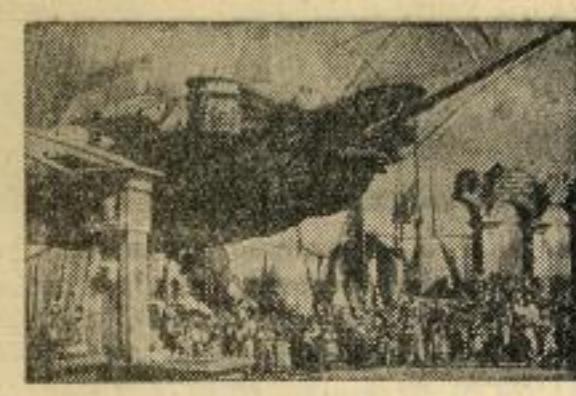
И овај совјетски филм учећи нас како се мрзе фашисти, како их треба истребљивати, прилог је јачању, развијању племенитог, људског код човека.

ВИДЕЛИ СМО У БЕОГРАДУ СОВЈЕТСКИ ФИЛМ »ЗЛАТНИ КЉУЧИЋ«

Овај филм рађен је према истоименој причи за децу од совјетског писца-академика Алексеја Толстоја. За време Југославије, истинा само кратко време, давао се овај филм код нас.

Песма старог верглаша Карла о далекој земљи среће до које се долази златним кључићем у ствари је чежња човека за срећом. Пут ка срећи не води, како то мислили зли Карабас-Барабас, који је претставник идеје насиља и тираније, преко гомила злата, већ кроз веру и љубав према човеку, коју су створили људи у земљи сопствене. Земља среће у коју су отпловили,

мали Буратино, његов отац Карло и његови другови нама је тако близак и тако драг.

Наше пријатељство, нашу љубав према тој земљи нико је никад неће моћи разорити.

Код оца

Почетком октобра, на путу с Виса у Београд, у Бару у среће сам се са другом Иком Мирковићем, једним од руководиоца антифашистичке омладине Црне Горе и Боке. Он ми је дао сат и замолио ме да га предам претсједнику АВНОЈ-а др. Ивану Рибару. Сат је био покојног Јурића који је погинуо, као члан појнт-одјела IV црногорске пролетарске бригаде, у бојевима за Колашин, послије V непријатељске офанзиве.

Дан-два послије, најприје у Ваљеву, па онда у Арамијеловцу ја сам видио др. Рибара. Он носи туту оца за сином — за дјечиним несумрлим Лолом и његовим млађим братом Јурићом — и тугу бораца за борцем. Голема је та туга. Осјећајући је нисам тада могао извршити обавезу.

У Београду мисlio сам како да то учиним. Друг Родољуб Чолаковић рекао ми је где и када је то вјажбоље.

—

Управа Народног позоришта

Два дана прије I конгреса антифашистичке омладине Србије, у јутро око 8 сати ја сам био пред вратима собе у којој је радио сиједи отаца наших другова Лоле и Јуриће.

До тада никада нисам разговарао са др. Рибаром.

Глас ми је задрхтао, од дужног поштовања — од чега ли.

А онда нисам могао да говорим.

Дошао је непосредно до мене. Осјетио сам очински дом. Његове очи миловале су ме топлим родитељским погледом.

Како никад до сада са тајвом снагом осјетио сам оца — свога оца из оних првих дана када се у Херцеговини устанак разбукао снагом деценијама спуставаних народних снага. Одлазећи од куће, у бојне редове народних осветника, овако ме је — као никад — отац загрио.

Гле, исти — да то је — очев поглед.

Његове руке као да ми дају несаломљиву, неуништиву снагу.

Гледао ме је отац наших другова — отац свих нас

Слободни

Београдски С.К. Слога — пример за узел

26 новембра 1944 године у 9 часова пре подне у ресторану „Бока“ у Хиландарској улици одржана је комеморативна седница у славу палим војницима ударне групе, која је активно радила по Београду 1941—1944 године.

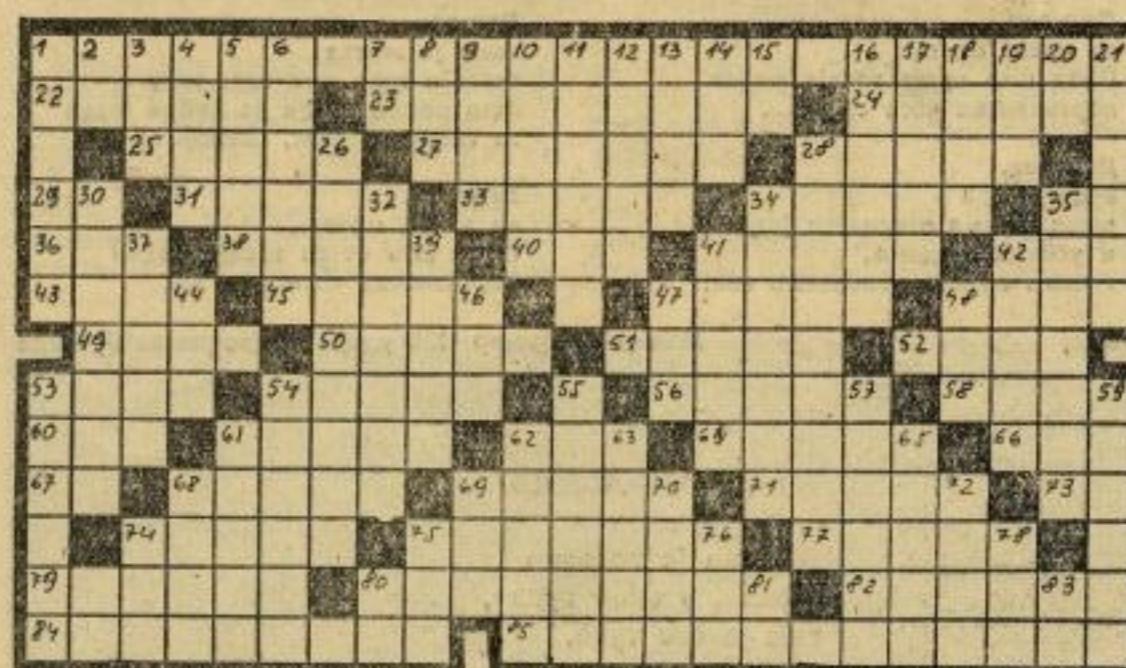
Сви знају тешке дате у години 1941—1944, знају и памте издајнике и полицијске злаковце — Штерића, Космајца и др. С. К. „Слога“ је био другоразредни београдски клуб али са првог разредним играчима, јер су чланови овога клуба први ствоарили ударну групу која је убијала разбојника Космајца и Штерића. Ударници Ивица Крола, Јован Чегаровић, Карло Лукач, Асан Јерковић, Никола Громник, Анђелко Милосављевић, Миле Обосовић, Мито Ђермановић, Иво Радошевић, Миле Шутић, Никола Манојловић, Адам Тиберија и Драги Петровић храбро су се борили по улицама Београда уништавајући немачке злаковце и домаће издајнике.

Из истог клуба има данас чланова који су мајори, капетани и командри Народно-ослободилачке војске Југославије.

После комеморативне седнице на којој је говорио дугогодишњи претседник клуба Љуба Умчевић о раду палих другова, претседник са узвозом је приложио 40.000 динара за НОВ.

Овај пример „Слоге“ треба да следе сви београдски клубови.

Б. Б.

ВОДОРАВНО: 1 име, презиме и надимак првог маршала Совјетског Савеза, 22 накит, (празн.), 23 врста шећера, 24 зора (по лат.), 25 онај који управља чамцем, колима итд., 27 шпанска тврђава позната из грађанског

рате, 28 мушки име, 29 злато, (фран.) 31 ров, 33 шетри, 34 сумрак, 35 свеза, 36 светло, 38 позва, 40 бог ветра (митолошки), 41 војничка потреба, 42 мај, филм, глумац (Јавор), 43 гора у Грчкој, 45 цветаља, 47 тропска биљка, 48 жен. име, 49 мушки име, 50 реони, 51 део прибора за ципеле, 52 хлеб (немачки), 53 мусимански свештеник, 54 креће се по води, 56 знатац, 58 географски појам, 60 сала, 61 надолазак морске воде, 62 спортски израз, 64 такт, 66 део назива једне религијске установе у Софији, 67 лет. слово, 68 попако (у музичи), 69 релација, 71 спортска грана, 73 првак, 74 женско име, 75 две речи: скакање и део стрељачког прибора, 77 вал, 79 справа, 80 онај који наслеђује, 82 део позоришта, 84 и 85 имена и презимена двојице оснивача и теоретичара социјализма.

УСПРАВНО: 1 шумско воће, 2 предлог, 3 сур, 4 место у Срему, 5 водена птица, 6 назив коња, 7 спортска скраћеница, 8 папагај, 9 део животињске главе (у падежу), 10 варнице, 11 престоница Канаде (у пад.), 12 носни суглесник, 13 уље, 14 креч, 15 река у Аустралији, 16 врста кафе, 17 старалаш, 18 јеврејско име, 19 лан (руски), 20 становник Европе, 21 напад, 26 рушевина, 28 углед, достојанство, 30 дело Л. Н. Толстоја, 32 овамо, 34 пратилац, 35 странка, 37 сртство плаћања, 39 пројдрљива, 41 крупнији песак, 42 познати итал. фудбалер, 44 усамљен, 46 пљачка, 47 бугар, ноћ, јединица, 48 смок, 53 отпадак дрвета, 54 мали стог сена (у пад.), 55 утварђење, 57 отоман (турци), 59 ускрс, 61 митолошки краљ, 62 нем. муш. име, 63 познати мај. фудбалер, 65 мушки име, 68 име књижевнице Бак, 69 други део имена града Дамбертон, 70 залив у Северозападној Европи, 72 врста калодонта, 74 двоје, 75 становник нем. покрајине, 76 додатак имену Јунака једне Стеријине комедије (Јања), 78 облик помоћног глагола, 80 два сугласника, 81 иницијали презимена и имена великих срп. доbroтвора, 83 лет. слово.

М.М.Н.

Мали лексикон

ЛОВАЧНИ АВИОНИ НАШИХ САВЕЗНИКА

Главни задатак ловачке авијације је напад на непријатељску авијацију, заштита позадине и заштита авијације која сарађује са трупама.

Ловачки авиони су већином једноседи и једнокрилни авиони са мотором од око 1.000 коњских снага и брзином од 550 до 750 km на сат.

a) Амерички ловачки авиони:

1) Сандербот (*Thunderbolt*) — „гром“ је једномоторни једносед; јачина мотора 2.000 коњ. снаге; брзина 700—750 km. Предвиђен је за пратњу тешких бомбардерса, као и за борбу на великом висинама. Наоружан је са 8 тешких митраљеза 12,5 mm. Непрекидно може да лети 8 часова.

2) Мастанг (*Mustang*) — једномоторни једносед; има брзину од 650 km; непрекидно лети 8 часова. Прати тешке бомбардере за далеке акције. Употребљава се и за бомбардовање, јер може да носи 500 kg бомби.

3) Лајтинг (*Lightning*) — „муња“ је двомоторни једносед, има брзину око 600 km. Наоружан је са 1 топом од 20 mm и 4 митраљеза од 12,5 mm. Лајтинг има најконцентричнију ватру. Прати бомбардере у далеким акцијама: остаје у ваздуху 8 сати; носи око 1.000 kg бомби.

b) Енглески ловачки авиони:

1) Бафајтер (*Beaufighter*) је двомоторни двосед; брзина око 540 km; наоружан је са 4 топа, 6 митраљеза или 6 ракетних топова. Бафајтер носи торпедо од 1.000 kg и служи у борбама против бродова. Употребљава се такође и као војни ловач.

2) Сплитајер (*Spitfire*) је једномоторни једносед; брзина око 640 km; остаје у ваздуху око 2 сата; наоружан је са два топа и 4 митраљеза; носи око 110 kg бомби.

c) Совјетски ловачки авиони:

1) Јак 9 носи назив по имену конструктора Јаковљева, генерал-лајтнанта Црвене армије. Једномоторни једносед; јачина мотора је 2.450 k. s.; брзина 560—580 km; наоружан је са 1 топом од 45 mm и 2 митраљеза од 12,5 mm; непрекидно лети 3 сата; врло покретан и способан за све боене перипетије.

2) Јил 2 је најомиљенији совјетски авион. Познат је под именом „Штормовик“; нарочито се употребљава за нападе из ниског лета; рачуна се да је најбољи авион ове врсте; специјално је грађен: мотор му је оклоњен, као и кабина посаде. Тако да ни тешки митраљези не могу много да му нашкоде: носи два чланна посаде; наопужава се са 2 топа по 45 mm и 2 митраљеза; носи 600 kg бомби и 4 ракетне бомбе. „Штормовик“ напада моторизоване колоне, артиљерију, војску, навесени им врло тешке удаље. Непрекидно лети до 3 сата; брзина 250—300 km. Такође је погодан за борбу против ловачких авиона.

3) Јак 1 и Јак 7 најеју нешто мању кочницу од Јак 9.

Осим тога постоје још неколико типова совјетских ловачких авиона, као што су: Пак 5, Миг 2, Миг 4, Јак 3.

Тим Прве пролетерске дивизије НОВЈ

Који је 19.0. одиграо пријатељску утакмицу са репрезентацијом антифашистичке омладине Београда. Тим Прве пролетерске дивизије наступио је у следећем сastаву: Хирш (Грађански, Земун), Белојевић (РСК — Црна Гора, Подгорица), Шаплијер (Звечан, Кос. Митровица), Поповић (ЧСК), Чолић (Будућност, Ваљево), Шијајчић (БСК), Потхрашки (Савица, Загреб), Перовић (РСК Црна Гора), Продановић (Будућност, Ваљево), Вујошевић (РСК — Црна Гора), Потје (Грађански, Земун).

НА КУРИРСКОМ ПУТУ

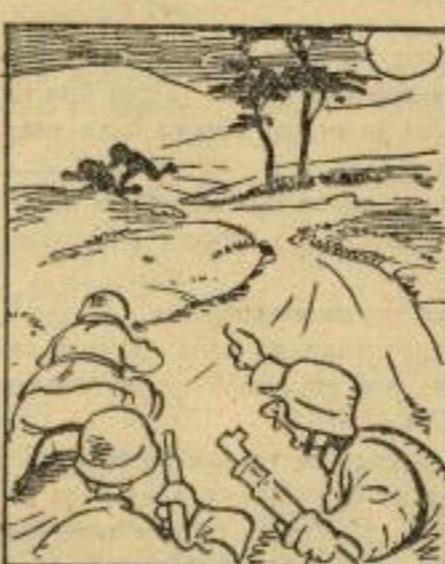
Пратек Иве Кушакића

Нема рада напорнијег од службе курира, али га вредно извршују и Јира и Мира.

Виде Мире страшно нешто и очи јој зуре, са ужасом викину Јиру — Јој, Шавба нас Јуре!

Беже мали пионирски већ их Шавба стиже, спас је сваки још далеко, душманин све ближе.

Ево Шавба страшних као вједаје из приче, сваки од њих крвожедно жури се и виче.

Јуре, Јуре без престанка, ко ће да их смири, али никада трага нема ни Мира, ни Јира.